

USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

KOMENTARZ

redakcja naukowa
Katarzyna Małysa-Sulińska

Anna Kawecka
Katarzyna Małysa-Sulińska
Joanna Sapeta

PRAKTYCZNE KOMENTARZE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

KOMENTARZ

redakcja naukowa
Katarzyna Małysa-Sulińska

Anna Kawecka
Katarzyna Małysa-Sulińska
Joanna Sapeta

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2015

Stan prawny na 1 stycznia 2015 r.

*z uwzględnieniem zmian opublikowanych w Dz. U. z 2014 r. poz. 559 i Dz. U. z 2014 r. poz. 1198,
które zaczęły obowiązywać z dniem 1 stycznia 2016 r. i 1 października 2016 r.*

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Cybulska

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Świerk-Bożek

Łamanie

Andrzej Gudowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisały:

Anna Kawecka: art. 1, art. 11a, art. 12a, art. 13, art. 14, art. 15, art. 16, art. 16a (współautorstwo),
art. 17 (współautorstwo), art. 17a, art. 23, art. 23a, art. 24a, art. 26, art. 28, art. 29, art. 30, art. 32

Katarzyna Małysa-Sulińska: art. 16a (współautorstwo), art. 17 (współautorstwo), art. 33–72

Joanna Sapeta: art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 15a, art. 15b,
art. 17 b, art. 18, art. 19, art. 20, art. 21, art. 22, art. 22a, art. 24, art. 25, art. 27, art. 31

.....
Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących
im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej
w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło.
A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.
.....

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄZKI

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN: 978-83-264-7990-8

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Przedmowa	15
Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych	17
Rozdział 1. Przepisy ogólne	19
Rozdział 2. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	107
Rozdział 2a. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	231
Rozdział 3. Świadczenia opiekuńcze	241
Rozdział 4. Zasady weryfikacji świadczeń rodzinnych	297
Rozdział 5. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń rodzinnych	306
Rozdział 6. Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych	339
Rozdział 7. Finansowanie świadczeń rodzinnych	487
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących	493
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i dostosowujące	520
Rozdział 10. Przepisy uchylające i przepisy o wejściu w życie	577

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Konwencja o prawach dziecka – Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- KPP – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 14.12.2007, s. 1 ze sprost.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)

- p.a.s.c. – ustawa z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 z późn. zm.)
- p.a.s.c. z 2014 r. – ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741 z późn. zm.)
- p.g.k. – ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.)
- p.s.w. – ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.)
- r. MPiPS – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1260).
- r.o.n.s.n. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 z późn. zm.)
- rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. UE L 149 z 5.07.1971, s. 2 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, s. 35)
- rozporządzenie (WE) nr 883/2004 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, s. 1 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, s. 72)

- rozporządzenie (WE) nr 987/2009 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, s. 1 z późn. zm.)
- r.p.s.ś.r. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. poz. 3)
- r.s.t. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych w urzędach administracji publicznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1610)
- r.s.u.p. – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 25 kwietnia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania progu wsparcia dochodowego rodzin (Dz. U. Nr 80, poz. 700).
- r.t.p.d. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie trybu przekazywania dokumentacji dotyczącej nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych (Dz. U. Nr 89, poz. 854)
- r.w.d.r. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 959)
- u.c. – ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 z późn. zm.)
- u.e.r. FUS – ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.)

- u.f.a. – ustawa z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (tekst jedn.: Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200 z późn. zm.)
- u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.)
- u.o.n.d.f.p. – ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 168)
- u.o.p. – ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161 z późn. zm.)
- u.p.d.a. – ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.)
- u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 z późn. zm.)
- u.p.p.r. – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- u.p.r. – ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.)
- u.p.s. – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
- u.p.s. z 1990 r. – ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.)
- u.p.u. NFZ – ustawa z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391 z późn. zm.)
- u.r. – ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1392)

-
- u.r.z.s. – ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- u.s.o – ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- ustawa zmieniająca z 2007 r. – ustawa z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym (Dz. U. Nr 109, poz. 747)
- ustawa zmieniająca z 2008 r. – ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 223, poz. 1456)
- ustawa zmieniająca z 2010 r. – ustawa z dnia 5 marca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 50, poz. 301)
- ustawa zmieniająca z 2012 r. – ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 z późn. zm.)
- u.s.u.s. – ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 121)
- u.ś.o.z. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)
- u.ś.p.u.s. – ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 159)
- u.ś.r. – ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 114)

- u.u.c.o. – ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 680 z późn. zm.)
- u.u.s.r. – ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1403 z późn. zm.)
- u.u.w.z.o. – ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567)
- u.w.r. – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)
- u.z.r.p.w. – ustawa z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)

Czasopisma, zbiory orzeczeń

- G. Prawna – Gazeta Prawna
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- ONSAiWSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OSASz – Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- OwSS – Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
- Pr. Pracy – Prawo Pracy
- Sam. Teryt. – Samorząd Terytorialny
- Sł. Prac. – Służba Pracownicza
- ZNSA – Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

EOG	– Europejski Obszar Gospodarczy
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SKO	– samorządowe kolegium odwoławcze
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Sprawiedliwości
WDR	– wsparcie dochodowe rodzin
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

PRZEDMOWA

Obowiązująca od przeszło 10 lat ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych podlega częstym nowelizacjom, które nie sprzyjają stabilności prawa obowiązującego w tym zakresie. Mnożą one ponadto wątpliwości związane ze stosowaniem przepisów ujętych w tym akcie prawnym. W zamyśle Auterek niniejsze opracowanie ma zatem stanowić odpowiedź na konkretne problemy mogące powstać w związku ze stosowaniem przepisów komentowanej ustawy. Dlatego też w komentarzach do poszczególnych jednostek redakcyjnych zostały zawarte odpowiedzi na wątpliwości interpretacyjne, z którymi Autorki zetknęły się w trakcie swojej wieloletniej praktyki orzeczniczej dotyczącej materii regulowanej przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych. W szerokim zakresie przywołano w nich również orzecznictwo sądów administracyjnych, a także uwzględniono dorobek doktryny.

Komentarz adresowany jest przede wszystkim do praktyków, w szczególności osób orzekających w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych. Może być również przydatny dla wszystkich osób zainteresowanych problematyką szeroko rozumianego prawa pomocy społecznej.

Opracowanie uwzględnia stan prawny obowiązujący w dniu 1 stycznia 2015 r., przy czym ujęto w nim również oczekujące na wejście w życie zmiany, które zostały opublikowane przed dniem 15 stycznia 2015 r. Dlatego też uwzględniono na przykład zarówno zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych, które zaczną obowiązywać z dniem 1 stycznia 2016 r., jak i zmiany mające wejść w życie z dniem 1 października 2016 r.

USTAWA

z dnia 28 listopada 2003 r.

o świadczeniach rodzinnych

(tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 114)

Rozdział 1

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

2. Świadczenia rodzinne przysługują:

1) obywatelom polskim;

2) cudzoziemcom:

a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,

b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,

c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego

na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywatele państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywatele państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasilkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Ochrona i opieka nad rodziną jako jedno z zadań administracji publicznej zostały przewidziane w aktach prawnych obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej, i to należących zarówno do porządku prawnego międzynarodowego, jak i ogólnopaństwowego oraz porządku lokalnych. Wśród przepisów prawnych o zasięgu wewnątrzpaństwowym na pierwszym miejscu należy wskazać odpowiednie artykuły Konstytucji RP. Konstytucja w swojej preambule i pierwszej części wymienia podstawowe zasady polityczne, społeczne i gospodarcze, na jakich oparty jest ustrój państwa polskiego. Należy wymienić te najważniejsze z punktu widzenia niniejszego opracowania, a zatem: zasadę dobra wspólnego, zasadę demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej oraz zasadę pomocniczości (inaczej subsydiarności). Mają one stanowić drogowskaz dla działań organów państwowych, tak administracyjnych, jak i sądowych, służący do dokonywania takiej interpretacji przepisów samej Konstytucji, jak i podrzędnych w stosunku do niej źródeł prawa, by nie sprzeciwiała się treści owych zasad¹.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 Konstytucji RP państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny, a rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne

---

¹ Najczęściej pojawiającą się w orzecznictwie sędowo-administracyjnym zasadą konstytucyjną jest zasada pomocniczości (subsidiarności). Zob. wyrok NSA z dnia 15 stycznia 2008 r., I OSK 554/07, LEX nr 491370; wyrok WSA w Białymstoku z dnia 22 kwietnia 2008 r., II SA/Bk 822/07, LEX nr 488513.

i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Regulacja ta stanowi dopełnienie art. 18 Konstytucji RP, który oddaje pod ochronę i opiekę państwa małżeństwo, jako związek mężczyzny i kobiety, rodzinę, macierzyństwo i rodzicielstwo. Konstytucja RP, obok podania generalnie zakresu przedmiotowego pomocy państwa polskiego skierowanej do rodzin, reguluje również zakres podmiotowy praw i obowiązków wymienionych w jej treści. Zgodnie bowiem z art. 37 ust. 1 Konstytucji RP każda osoba znajdująca się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z takich samych praw i wolności zapewnionych regulacjami ujętymi w ustawie zasadniczej. Oznacza to, że chronienie i otaczanie opieką osób znajdujących się na terytorium państwa polskiego nie jest determinowane ich przynależnością państwową.

Co do zasady, jak wskazano w art. 8 ust. 2 Konstytucji RP, przepisy ustawy zasadniczej stosuje się bezpośrednio, co dotyczy również wskazanych wyżej uregulowań. Należy jednak zwrócić uwagę, że ustawodawca skonkretyzował konstytucyjny obowiązek państwa do opieki i ochrony rodziny m.in. w obowiązującej od dnia 1 maja 2004 r.² ustawie o świadczeniach rodzinnych. Ustawa ta, która zastąpiła ustawę z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych³, stanowi jeden z instrumentów prawnych dostępnych organom administracji publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej do udzielania pomocy osobom jej potrzebującym i podstawowy instrument do ochrony i opieki nad członkami rodzin.

Należy podkreślić wyraźny związek świadczeń rodzinnych uregulowanych przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych z innymi rodzajami aktywności organów administracji publicznej w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że istota świadczeń rodzinnych sprowadza się do zaspokajania podstawowych, bytowych potrzeb rodziny zapewniających jej członkom życie na poziomie odpowiadającym godności człowieka. Nadto przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych rodzą po stronie organów administracyjnych obowiązek spełnienia roszczenia podmiotu, który nabył prawo do świadczeń rodzinnych, a nabycie tego prawa zostało potwierdzone w stosownym postępowaniu. Na

---

² Zob. komentarz do art. 72 u.ś.r.

³ Tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.

Katarzyna Małysa-Sulińska – doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie; autorka, współautorka bądź redaktorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu szeroko rozumianego prawa i postępowania administracyjnego, w tym kilkunastu opracowań książkowych.

Anna Kawecka – prawnik; członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie; autorka opracowań publikowanych w serwisach branżowych Wydawnictwa Wolters Kluwer, w tym między innymi w Serwisie Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, prowadzi także szkolenia dla pracowników organów administracji publicznej.

Joanna Sapeta – prawnik; członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie; autorka i współautorka opracowań z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, prowadzi także szkolenia dla pracowników organów administracji publicznej.

■ W komentarzu dokonano analizy instytucji objętych przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zawarto w nim omówienie zagadnień związanych z ustalaniem i wypłatą, a także utratą i wygaśnięciem następujących świadczeń rodzinnych:

- zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

■ Publikacja zawiera odpowiedzi na wątpliwości interpretacyjne, które mogą się pojawić w związku ze stosowaniem przepisów wyżej wymienionej ustawy, w szerokim zakresie przywołano również orzecznictwo sądów administracyjnych, a także dorobek doktryny w przedmiotowym zakresie.

■ W opracowaniu uwzględniono stan prawny obowiązujący w dniu 1 stycznia 2015 r., przy czym ujęto w nim również zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych opublikowane w 2014 r., które zaczęły obowiązywać z dniem 1 stycznia 2016 r. i 1 października 2016 r.

■ Komentarz skierowany jest do praktyków, w szczególności do pracowników organów administracji publicznej oraz sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, a także radców prawnych i adwokatów. Może być również użyteczny dla wszystkich osób zainteresowanych problematyką szeroko rozumianego prawa pomocy społecznej.

ISBN 978-83-264-7990-8

9 788326 479908

Cena 149 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

